

det nordiske og vesteuropæiske område. Der var altså tale om en udredning om den kolde krig med fokus på Østsiden, ikke på samspillet mellem Øst og Vest og heller ikke i særlig grad på forholdet mellem Danmark og Vestmagterne.

Se, det kunne man jo så tage som en forklaring, som kunne være forståelig, men igen må man sige, at når de amerikanske militære installationer både på Færøerne og i Grønland blev etableret som frontlinje mod truslen fra Øst, må det undre, at spørgsmålet om Nordatlantens rolle i så ringe en grad er blevet afdækket i DIIS' rapport.

Statsministeren har jo lige været i Grønland og med egne øjne besigtiget de amerikanske militære installationer og de danske. Formodentlig har statsministeren også under sit ufrivillige ophold i en fangsthytte haft tid til og mulighed for at tænke over de strategiske og ikke mindst indenrigspolitiske aspekter af sagen om de nordatlantiske besiddelser og de militære installationer, der er dér.

For nu at sige det kort mener jeg, at et af de væsentligste argumenter for Danmarks deltagelse i NATO og de øvrige NATO-landes interesse i at bevare Danmark inden for NATO-samarbejdet er de nordatlantiske besiddelser og de installationer, der måtte være der.

Statsministeren siger i sin indledende tale, at han ikke er enig i alle konklusionerne i DIIS-rapporten. Det kan jeg sådan set godt forstå, med jeg mener dog, at det bliver kraftigt insinueret og for første gang i en offentlig rapport beskrevet, hvorledes Danmarks NATO-medlemskab var præget af, at kravene til selve Danmark var mindre end de krav, der blev stillet til andre NATO-lande, på baggrund af at Danmark stillede Færøerne og Grønland til rådighed for USA's militær. Det mener jeg er en konklusion, som man godt kan være enig i, og det er en konklusion, som vel at mærke er draget ud fra nogle meget sporadiske afsnit i selve DIIS-rapporten.

Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget har tidligere udtrykt ønske om at få afdækket Nordatlantens betydning for den kolde krig i en ny rapport. Men set i lyset af den debat, der er, og den pågående debat, der er om en eventuel ny undersøgelse under et nye kommissorium, tror jeg nu alligevel, at vi må betakke os for at få lavet en ny undersøgelse af Nordatlanten. Den indenrigspolitiske inficerung, der ville være af sådan en ny rapport, er temmelig uoverskuelig for mig at se. Hvis jeg var forskningsinstituttet i Dan-

mark, ville jeg nok betakke mig for at påtage mig sådan en opgave.

Jeg tror, min tid er udløbet.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til hr. Kuupik Kleist. Og så er det udenrigsministeren.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det har jo været en interessant debat. Det har været en sådan lidt særpræget debat, for normalt er forespørgselsdebatter til regeringen jo om noget, regeringen har gjort, eller man synes regeringen skulle gøre. Regeringen har jo ikke skrevet rapporten, og regeringen var heller ikke ansvarlig for oppositionens politik i fodnoteperioden og i øvrigt alle de andre år, som er beskrevet, H.C. Hansens periode, og da vi kommer ind i NATO osv., som vi jo slet ikke har været inde på. Jeg vil godt komme med nogle vurderinger her til sidst og nogle svar, men igen: Det er jo ikke regeringen, der skal besvare en rapport, det er en åben drøftelse her i Folketinget af en periode.

Hr. Holger K. Nielsen siger, at vi ikke har fremført afgørende argumenter mod rapportens kvalitet, som om det var noget, vi skulle gøre. Det kan jeg ikke rigtig genkende, jeg har ikke anfægtet rapportens kvalitet. Jeg synes da, som det også fremgik af min tale, at der har været mange interessante konklusioner, som jeg ikke kan gentage, bl.a. om, hvordan venstrefløjen kom til at føre – kom til at føre! – den politik, som Moskva allerhelst ville have at den førte i Danmark.

Kl. 18.30

Så jeg synes da, at det er en rapport, som so-bert belyser de sovjetiske interesser, reaktionen i Amerika og det danske politiske spil, hvor det jo helt klart var et indenrigspolitisk drilleri, der kørte, som Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre hoppede på, selvfølgelig drevet af, at Socialdemokratiet var kommet i opposition, og at fredsbevægelser, som hr. Holger K. Nielsen jo rigtigt beskrev, havde meget, meget stor medvind i den periode.

Så beskrev hr. Holger K. Nielsen, og det synes jeg også var en rigtig situationsbeskrivelse fra perioden, at venstrefløjen var bange for atomkrig, at man var bange for Reagans optrapning – den højtærede formand kaldte jo dengang præsident Reagan for en afdanket B-skuespiller, men har selvfølgelig senere ændret vurdering af ham.